

BIBLIOGRAPHY

BIBLIOGRAPHYA NOTE ON THE SOURCES

For the study of tobacco growers' agitation at Nipani in 1981, the news-papers of that time are the important source of information for research. The dailies from Kolhapur such as 'The Pudhari' and 'The Sakal' and 'The Tarun Bharat' from Belgaum are indispensable for the chronological study of the agitation. As Nipani is not far away from Kolhapur as well as from Belgaum, the press reporters of the above mentioned news-papers filed daily reports of the events of the agitation. The coverage and publicity given to the agitation through these news-papers was due to the fact that some of the activists of the agitation were the press reporters of these news-papers and, therefore, the reports were upto-date and authentic though they were biased.

In addition to the news-papers, another important source of material or information is the pamphlets, published during the agitation period. The pamphlets brought out by the supporters of the agitation threw a flood of light on the exploitation of tobacco growers while the pamphlets published by the trader sought to prove that the demands

put forth by the Shetakari Sanghatana were not based on correct figure, and they were too high and unattainable. Also to accept or reject demands was not in their hands. The pamphlets brought out by the Ex-M.L.A. Shri Balumama Chavan, College students, some activists and tobacco growers also serve as a source of information.

The books published by the Shetakari Prakashan, Alibag (Raigad) are useful to understand the ideological foundations of the Shetakari Sanghatana. The weeklies such as 'the Manus', 'the Economic Political Weekly', 'the Sunday' also help us to reveal different aspects of the agitation.

Finally, the frequent discussions with numerous activists and local leaders, the members of the (TGAC) Tobacco Growers Action Committee and the tobacco traders were of immense help. The tobacco research centre at Nipani and APMC were useful for statistical data and annual reports. Related works to the problem by Savadi B.M., Dr. R.R. Doshi and Dr. Makandar M.S. are of immense value.

BOOKS

- १) अक्वट, अनिल, "अधेर नगरी, निपाणी" माणसं, मौज प्रकाशन, मुंबई, मार्च, १९६०.
- २) कीर, धनंजय व मालशे स.ग. (संपादित), "महात्मा फुले समग्र वाङ्.मय, (आ.१), महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मंत्रालय, मुंबई, १९६८.
- ३) कुराडे व पवार, "शेतकी क्रांतीच्या दिशा, नवसाहित्य प्रकाशन, बेळगांव, आक्टोबर, १९८१.
- ४) कुलकर्णी, अ.वा., "शरद जोशी बरोबर पंजाबात," शेतकरी प्रकाशन, अलिबाग-रायगड, एप्रिल, १९८३.
- ५) केतकर, कुमार, "ज्वालामुखीच्या तोंडावर," ग्रंथाली अभिन्न वाचक चळवळ, द्वितीय आवृत्ती, मुंबई, १९८१.
- ६) जोशी शरद, "अर्थव्यवस्थेवर नवा प्रकाश," शेतकरी प्रकाशन, अलिबाग (रायगड).
- ७) जोशी शरद, "भारतीय शेतीची पराधीनता," शेतकरी प्रकाशन, अलिबाग (रायगड).
- ८) जोशी शरद, "शेतकरी संघटना - विचार व कार्यपद्धती," शेतकरी प्रकाशन, अलिबाग (रायगड).
- ९) जोशी शरद, "शेतकरी संघटनेचे अर्थशास्त्र खंडन-मंडन," शेतकरी प्रकाशन, अलिबाग, रायगड.
- १०) पळकर, विजय, "योद्धा शेतकरी," राजहंस प्रकाशन, पुणे.
- ११) आमदार पाटील, एन.डी., "शेतमालाच्या किफायशीर किंमती," मुंबई, जानेवारी, १९७०.

- १२) मुणगेकर, श्री.ग. (संपादक), 'परिवर्तनाचे प्रवाह,' सकार
रौप्यमहोत्सवी प्रकाशन, जानेवारी, १९६२.
- १३) Ahmad Z.A., Agrarian Problems in India, 1936.
- 14) Baviskar, B.S., "Politics of Development : Sugar
Co-operatives in Rural Maharashtra", Oxford
University Press, Delhi, 1980.
- 15) Chaudhari, S., Peasants' and Workers' Movement in
India, (1900-1921), New Delhi, 1971.
- 16) Das, Arvind, Agrarian Unrest and Socio-economic Change
in Bihar (1900-1980), Manohar Publication,
New Delhi, 1983.
- 17) Desai, A.R. (Ed.), Peasant Struggle in India, Oxford
University Press, Bombay, 1979.
- 18) Desai, Mahadeo, The Story of Bardoli : Being a history
of the Bardoli Satyagraha of 1928 and its sequel,
Ahmedabad, 1929.
- 19) Dhanagare, D.N., Peasant Movements in India 1920-1950,
Oxford University Press, Bombay, 1983.
- 20) Doshi, R.R., Processing and Marketing of Bidi Tobacco
in Nipani Tract, A thesis submitted for the Ph.D.
Degree of the University of Poona (unpublished),
November, 1965.
- 21) Fadia, Babulal, "Pressure Group Politics in India,"
Radiant Publishers, New Delhi, 1980.
- 22) Frankel, Francine R., Indias Green Revolution :
Economic Gains and Political Costs, Bombay,
1971.

- 23) Kothari, Rajani, Politics in India, Delhi, 1980.
- 24) Lele, Jayant, Elite Pluralism and Class rule - Political Development in Maharashtra, Popular Prakashan, Bombay, 1982.
- 25) Makandar, M.S., Bidi Workers in Nipani : A Sociological Study. A unpublished thesis submitted for the Degree of Doctor of Philosophy in Sociology to the Shivaji University, Kolhapur, 1982.
- 26) Malaviya, H.D., Land Reforms in India, New Delhi, 1964.
- 27) Moore, John R., John S.S., Khusro, A.M. : Indian Foodgrain Marketing, Prentice Hall of India Pvt. Ltd., New Delhi, 1973.
- 28) Natrajan, L., Peasant Uprising in India, 1850-1900, Bombay, 1953.
- 29) Omvedt, Gail, Cultural Revolt in a Colonial Society The Non-Brahmin Movement in Western India : 1873 to 1930, Scientific Socialist Education Trust, Bombay, January, 1976.
- 30) Phadke, Y.D., Politics and Language, Himalaya Prakashan, Bombay, 1979.
- 31) Rajarao, D.H., Early History of Tobacco in India, Indian Tobacco Vol. VI No. 2, Indian Central Tobacco Committee, Government of India, April, June, 1956.
- 32) Rosenthal, D., Limited Elite, University of Chicago, 1970.

- 33) Savadi, B.M ., Cost and Price of Bidi Tobacco in Nipani Tract. A Dissertation submitted for M.Phil. Degree in Economics of Shivaji University, Kolhapur, May, 1984.
- 34) Sen, Bhavani, Evolution of Agrarian Relations in India, People's Publishing House, New Delhi, 1962.
- 35) Sen, Sunil, Peasant Movement in India, Mid 19th and 20th Century, K.P. Bagchi and Company, New Delhi, 1982.
- 36) Shanin, Theodor (Ed.), Peasants and Peasant Societies, Selected readings, Penguin, 1971.
- 37) Shrinivasmurthy, A.P., Rameshwari Varma, Agricultural Prices and Economic Development, Himalaya Publishing House, 1984.
- 38) Weiner, M. (Ed.), Party Politics in India, Princeton, 1957.
- 39) Wolf, Eric, Peasants, New York, 1966, Peasant Wars in the 20th Century, London, 1969.
- 40) Yajnik, Y.K., Peasant Revolts, n.p., 1939.

ARTICLES AND ESSAYS

- १) औटी, वि.भा., चौसाकर अशोक, ' महात्मा फुले यांच्या विचारांचे राजकीय स्वल्प, ' तृतीय महाराष्ट्र राज्यशास्त्र परिषद, शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर, ३०, ३१ जानेवारी, १९८२.

- २) कशाळीकर, एम.जे., " निपाणी परिसरातील तंबाखू उत्पादक शेतकरी आंदोलन - एक समाजशास्त्रीय अभ्यास, " समाजशास्त्र परिषद, औरंगाबाद विद्यापीठ, औरंगाबाद.
- ३) कमते निरंजन, " क्रांतीकारी तंबाखू चळवळीचा पाया, " अप्रकाशित लेख.
- ४) कामत, ए.आर., " महाराष्ट्रातील १९६० नंतरचे अर्थकारण व राजकारण-२ " तात्पर्य, लोकायन प्रतिष्ठान प्रकाशन, अंक ३८, मे, १९८१ पान १५ ते २३.
- ५) कुलकर्णी, ए.व्हा., " महाराष्ट्राचे विचारधन - श्री. शरद जोशी, " सोबत, दिवानी अंक, अस्मीता प्रकाशन, पुणे, १९८४ पान ६१ ते ७३.
- ६) खोकरे, शं.तु., " शेतीमालाच्या किंमती समस्येवर उपाय, " पावती महाराष्ट्र अर्थशास्त्र परिषद, कोल्हापूर.
- ७) चौसाळकर, अशोक, " महाराष्ट्राच्या राजकारणातील नवे प्रवाह, एक ऐतिहासिक अंश्लोकन, " गर्जना, दिवानी अंक, १९८३, पान १९ ते २६.
- ८) दाडिकर, वि.म., " शरद जोशी व शेतीमालाचे एक क्लम भावबंधन, " अर्थसंवाद, खंड ७, अंक १, एप्रिल-जून, १९८३.
- ९) दोशी, रविंद्र, " भारतातील शेतीमालाच्या किंमतीची समस्या, " समाज प्रबोधन पत्रिका, मे-जून, १९८२, पान १४१ ते १४७.
- १०) पळकर, विजय, " रवत्सुट " लेखांक मालिका - साप्ताहिक माणूस, राजहंस प्रकाशन, पुणे, लेखांक १ ते ९ दिनांक ९ मे ते ४ जुलै, १९८१.
- ११) पानवलकर मधु, " शेतकरी चळवळ - तत्वासाठी की सत्तेसाठी ? " समाजप्रबोधन पत्रिका, जानेवारी-फेब्रुवारी १९८१, पान ७६ ते ७९.

- १२) वुडके, मोहन, "तंबाखू शेतकऱ्यांचे प्रश्न को सुटतील ?" बबरीराजा, मार्च, १९८१.
- १३) मोडे, भा.ल., "संयुक्त महाराष्ट्र शाळा ? संयुक्त महाराष्ट्र कधी होणार ?" नवभारत महाराष्ट्र राज्य विशेषांक, मे-जून, १९८४.
- १४) सुराणा, पन्नालाल, "महाराष्ट्रातील राजकीय पक्षा व प्रवृत्ती," नवभारत महाराष्ट्र राज्य विशेषांक, मे-जून १९८४, पान १२.
- १५) - "शेतकरी आंदोलनाचे अर्थकारण," "शेतकी आंदोलन आणि डाव्या शक्ती," तात्पर्य, लोकयंत्र प्रतिष्ठान प्रकाशन, अंक ३४, जानेवारी १९८१.
- 16) Alvares, Claude, "The Peasants Rehearse the Uprising", The Illustrated Weekly of India, February 24 March 2, 1985.
- 17) Bidwai P., "Class Conflict may Sharpen", The Times of India, 10-11-82.
- 18) Bidwai P., "The Social Roots of New Politicians", The Times of India, 21-1-82.
- 19) Bidwai P., "The Era of Defiance Ushers in" The Times of India, 11-1-82.
- 20) Fernandes, Louise, "Death at Nipani", The Sunday, April 16, 1981.
- 21) Laxmi, C.S., "Tobacco Growers one point Programme", The Economic and Political Weekly, Vol. XVI, No. 16, April 1981.
- 22) Omvedt, Gail, "Rasta Roko, Kulaks and the Left", The Economic and Political Weekly, Vol. XVI, No. 48, 1981.

- 23) - "Tobacco in Turmoil", The Commerce, Vol. 142,
No. 3646, Bombay, May 2, 1981, p. 888.
- 24) - "A Deadly Crack Down", The India Today, April
15-30, 1981.
- 25) The India Today, December 1-15, 1980.
- 26) The India Today, December 16-31, 1980.

P A M P H L E T S

- १) 'तंबाखू समाचार,' (अनियतकालिक) प्रकाशक सुरेश शिपुरकर,
भारती प्रिंटिंग प्रेस, शाहूपुरी, कोल्हापूर.
- २) शेतकरी संघटना, 'मागणी पत्रक,' दि. २४-२-१९८१.
- ३) जाग उठा है किसान, जमाना बदलैगा, महावीर प्रेस, निपाणी,
दि. २७-२-८१.
- ४) उठा विद्यार्थ्यांनो, दाख्खा आपलो ताकद, परिवर्तन विद्यार्थी संघटना,
महावीर प्रेस, निपाणी.
- ५) कुर्मूग शेतक-यांची व्यथा - शेंग शेतकरी रयत संघटना, झुंझार
प्रेस, निपाणी.
- ६) तंबाखू शेतक-यांनो शांतपणो विचार करा - नव निर्माण युवक संघटना
व शांतता कमिटी, निपाणी.
- ७) शेतकरी संघटनेस व उघड पा ठिंबा, कावळे-भारमल (तंबाखू व्यापारी).
- ८) प्रेस नोट - शेतकरी संघटना - पेटडरेशनच्या अकार्यक्षम पध्दतीबाबत.

NEWS-PAPERS

- 1) The Indian Express, Bombay.
- 2) The Times of India, Bombay.
- ३) वह्ण भारत, बेलांव.
- ४) वह्ण भारत, पुणे.
- ५) पुढारी, कोल्हापूर.
- ६) महाराष्ट्र टाइम्स, मुंबई.
- ७) सकाळ, कोल्हापूर.
- ८) समाज, कोल्हापूर.